

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Megtartotta tisztújító közgyűlését a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács, melynek új elnökségét e helyről is köszöntöm.

Testületi ülést tartott az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága is, amelyen új tudományos főtitkárt választottak.

Javában zajlanak a nyári egyetemek és folynak az előkészületek az őszi tudományos rendezvényekre.

Örömmel adjuk közre a tudományos munkáért, munkásságért kapott elismerések és a tudományos megjelenések híreit is.

Kocsis Károly elnök

2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK

A **Magyar Érdemrend középkeresztje** polgári tagozata kitüntetést kapta **Lajtha Abel** idegkémikus, a New York

University School of Medicine professzora, a Neurokémiai Központ igazgatója, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Nyugati Hírlevél **RUTGERS**
független elektronikus újság THE STATE UNIVERSITY OF NEW JERSEY

Board of Trustees kitüntetést kapott **Záborszky László** neurobiológus, a Newark Center for Molecular and Behavioral Neuroscience professzora, a New York-i Magyar Tudományos Társaság elnöke, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Életmű díjat kapott **Oplatka Gábor**, a zürichi Eidgenössische Technische Hochschule nyugalmazott

gépészmérnök professzora, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Díszpolgári címet kapott **Tóth János** matematikus professzor, a Selye János Egyetem rektora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

A **szlovákiai magyar nyelvű oktatás támogatásáért** kapott elismerést **Komzsik Attila** matematikus, a nyitrai

Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara korábbi dékánja, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Imets Tamás tizedik osztályos csíkszeredai diák kapta az **Ifjúsági**

Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Verseny egyik **első díját** az általa kifejlesztett agyhullámokkal irányítható, multifunkcionális eszközért.

[Bővebben:](#)

Measuring Financial Systemic Stress in Romania: a Composite Indicator Approach című

munkájukért **A legjobb szakcikk díjat** kapták **Nagy Ágnes** (az MTA köztestületének külső tagja), Dézsi-Benyovszki Annamária és **Székely Imre**, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem oktatói.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

Lezárult a Debreceni Egyetem és a Partiumi Keresztény Egyetem **Roma népesség Magyarország északkeleti határtérségében** című közös kutatási programja.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

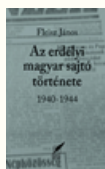
Megjelent **Lábadi Károly** *Horvátországi magyar művelődéstörténeti lexikon* című összefoglaló munkája. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézetnél **Márton László** és **Novák Csaba Zoltán** *Provocarea libertății. Târgu-Mureș, 16-21 martie 1990* című könyve. A szerzők az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Fleisz János** *Az erdélyi magyar sajtó története 1940-1944* című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

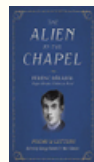
Megjelent a *Projektok – helyek – innovációk* című székelyföldi kiadvány. Szerkesztette **Sárosi-Blága Ágnes** és **Székely Kinga**.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Demeter Csanád** *Kultúrkombinát. Szocialista ünnepélyek és fesztiválok Hargita megyében (1968-1989)* címmel. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Angliában jelent meg a *The Alien in the Chapel. Poems and Letters* by Ferenc Békássy című kötet, amelyet **Gömöri György** és **Gömöri Mari** szerkesztett.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Dreiszigler Nándor** *Church and Society in Hungary and in the Hungarian Diaspora* című könyve a Toronto University Press-nél.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Demény Pál** (Paul Demeny) első, magyar nyelven megírt tanulmánykötete *Népességpolitika a közjó szolgálatában* címmel. A szerző az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Budapesten megjelent és elolvasható a világhálón a *Média és identitás 2. Tanulmányok* című e-könyv. Szerkesztette **Apró István**.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági *Híd* című folyóirat 2016. *júniusi* és *júliusi* száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent az *Erdélyi Múzeum* című folyóirat 2016/2. száma.

[Bővebben:](#)

4. oldal

Megjelent a kolozsvári **Korunk** júliusi tematikus száma **Dalszövegek kultúrája** címmel.

[Bővebben:](#)

Verbi Nyelvi Kutatóműhely

E olvasható a világhálón **Rajslí Ilona Pragmatikus helyzetmondatok a vajdasági frazémaállományban** című tanulmánya. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón **Barabási Albert-László** atomfizikus hálózatkutatóval, a bostoni

Harvard és a szintén bostoni Northeastern Egyetem professzorával, az MTA külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón **Péntek János** nyelvészrel, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem tanszékvezető

professzorával, az MTA Kolozsvári Területi Bizottságának korábbi elnökével, az MTA külső tagjával.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

Megtartotta **tisztújító közgyűlését a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács.**

A szervezet új **elnöke Lendák Imre** mérnök, az Újvidéki Egyetem Műszaki Karának docense, az MTA köztestületének külső tagja. A rendezvényen részt vett Kocsis Károly akadémikus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke.

[Bővebben:](#)

Testületi ülést tartott az **MTA Kolozsvári Területi Bizottsága**, melyen részt vett Vékás Lajos akadémikus,

az MTA alelnöke és Kocsis Károly akadémikus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke is.

[Bővebben:](#)

Tisztújító közgyűlést tartott a **Romániai Magyar Közgazdász Társaság.**

Az új elnök Ciotlaus Pál reklámszakember.

[Bővebben:](#)

Regionális tudományos központ létesült **Újvidéken.**

[Bővebben:](#)

25 éves az Oszták–Magyar Nyári Egyetem.

[Bővebben:](#)

Együtműködési megállapodást írt alá a doktori képzés területén az **Eötvös**

Loránd Tudományegyetem és a **Partiumi Keresztény Egyetem**.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Június 15-17. között a finnországi Lahtiban rendezték meg a **VII. Finnugor**

Világkongresszust, amelyen előadást tartottak a külhoni magyar felsőoktatási intézmények képviselői is.

[Bővebben:](#)

A Magyar Tudományos Akadémia jelenlegi feladatai, stratégiai céljai címmel tartott

előadást Csíkszeredában június 16-án **Barnabás Beáta** biológus, akadémikus, az MTA főtitkár-helyettese.

[Bővebben:](#)

mtatkki Június 16-án Budapesten tartott előadást **Nóvé Béla** történész **A magyar (e)migrációtörténeti irodalom áttekintése (1893–2015)** címmel.

[Bővebben:](#)

A nemzeti egység jegyében címmel rendeztek konferenciát Komáromban június 17-én.

[Bővebben:](#)

Sukorótól Világosig: az 1848–49-es szabadságharc hadtörténete címmel tartott előadást Marosvásárhelyen június 17-én **Hermann Róbert**

hadtörténész, a Károli Gáspár Református Egyetem intézetvezetője.

[Bővebben:](#)

The Marginals and the Almshouses in Late Medieval and

Early Modern Transylvania címmel június 21-én Rostockban tartott előadást **Rüszt-Fogarasi Enikő** történész, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Szent László és kora címmel rendeztek szimpóziumot Nagyváradon június 23-án.

[Bővebben:](#)

Hogyan tovább? Fejlesztési esélyek és korlátok vidéki térségben címmel rendeztek konferenciát Csíkszeredában június 24-én.

[Bővebben:](#)

6. oldal

Június 30–július 3. között 9. alkalommal rendezte meg az **Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság** a kalotaszegi Jegenyefürdön **Tudomány- és Technikatörténeti Konferenciáját**.

[Bővebben:](#)

Fényes Elektől az Európai Statisztikai Rendszerekig címmel rendeztek konferenciát Nagyváradon július 1-2. között.

[Bővebben:](#)

Július 1-jén és 2-án **Anyanyelvtudat és joggyakorlat** címmel jog- és fordítástudományi tanácskozást rendeztek Szabadkán.

[Bővebben:](#)

Július 1-2. között rendezték meg Magyarokán a **Hungarikum utca és Nyári Egyetem**

rendezvénysorozatot, melynek keretében számos tudományos előadás hangzott el.

[Bővebben:](#)

Július 5-én Zürichben tartott előadást **Kováts László Dezső** villamosmérnök, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

egykori professzora Ósbudavár kutatásának legújabb eredményei címmel.

[Bővebben:](#)**A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN**

75. születésnapját ünnepelte Péntek János nyelvész, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem

tanszékvezető professzora, az MTA Kolozsvári Területi Bizottságának korábbi elnöke, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

60. születésnapját ünnepelte Bence Lajos muravidéki irodalomtörténész,

költő, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagja.

[Bővebben:](#)

86 éves korában **elhunyt Kálmán Rudolf Emil** villamosmérnök, matematikus, a Kálmán-szűrő

alkotója, a zürichi Eidgenössische Technische Hochschule professor emeritusa, az MTA tiszteleti tagja.

[Bővebben:](#)

Herman Ottó erdélyi magyar természettudós, zoológus, néprajzkutató **emléktábláját** avatták föl Kolozsváron és

7. oldal

rendeztek róla tudományos tanácskozást.

[Bővebben:](#)

Péch Antal mérnök akadémikusról, a bányászat tudósáról olvashatnak **emlékezést** a világhálón.

[Bővebben:](#)

Hodinka Antalról, a magyarországi (főként a kárpátaljai) ruszinok történetének legeredményesebb és legsokoldalúbb kutatójáról olvas-hatnak **megemlékezést** a világhálón.

[Bővebben:](#)

Az öt éve elhunyt **Soós Kálmán** történészre, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola alapító rektorára **emlékeztek** Beregszászban.

[Bővebben:](#)

Szobrot emeltek Zentán **Berényi János** növény-nemesítő egyetemi tanárnak, a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács korábbi elnökének **emlékére**.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

265 éve született az örvidéki Németújváron **Batthyány Ignác** gróf **egyház-történész**, a csillagászat támogatója, erdélyi püspök. Gyulafehérváron csillagvizsgálót állított fel. Rómában az Academia Philaetorum tagjává választották.

[Bővebben:](#)

Szintén 265 évvel ezelőtt született Kolozsváron **Gyarmathi Sámuel orvos, nyelvész**, mineralógus. Ő tekinthető Magyarországon az összehasonlító nyelvtudomány első művelőjének.

[Bővebben:](#)

Kolozsváron született 165 évvel ezelőtt **Tauffer Vilmos szülész-nőgyógyász**, egyetemi tanár. Megreformálta a szülésznő-képzést, kidolgozta a szülészeti rendtartást.

[Bővebben:](#)

130 éve született Poprádon **Hankó Béla zoológus**, ornitológus, a debreceni egyetem professzora, a kolozsvári egyetem állatrendszertani intézetének és múzeumának vezetője.

[Bővebben:](#)

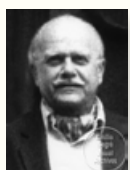
8. oldal

Aradon született 125 esztendeje
Czeyda-Pommersheim Ferenc
sebész, egyetem tanár,
kandidátus.

[Bővebben:](#)

125 évvel ezelőtt született
Pacsu Jenő (Eugen) *kémikus*,
a princetoni egyetem
professzora, a Textile Foundation
kutatási igazgatóhelyettese is.

[Bővebben:](#)

90 éves lenne **Balázs Nándor**
László magyar–amerikai *fizikus*,
a New York University at Stony
Brook professzora,
az MTA külső tagja

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Három, a nagyközönségnek
szóló, letölthető *kiadványból*
ismerhetik meg a magyar
tudományosság legrégebbi
intézményének, az **MTA-nak a történetét**,
szerkezetét és működését, valamint
kutatóhálózatát.

[Bővebben:](#)

Az Újvidéki Egyetem
Penavin Olga 100 címmel
nemzetközi tudományos
konferenciát szervez
Újvidéken október 25-én.

A jelentkezési határidő: július 25.

[Bővebben:](#)

Komáromban rendezik meg november
24-25. között a 11. **Felvidéki**
Tudományos Diákköri Konferenciát.

A jelentkezési határidő: július 31.

[Bővebben:](#)

mtatkki Az MTA TK
Kisebbségkutató Intézetében
szeptember elsején
Ilyés Zoltán Tudományos
Emlékkonferenciát rendeznek.

A jelentkezési határidő: augusztus 25.

[Bővebben:](#)

A Magyar Tudomány Napja
Erdélyben rendezvénysorozat
keretében november 26-án idén is
megrendezik Kolozsváron az **Erdélyi**
Természettudományi Konferenciát.

A jelentkezési határidő: szeptember 30.

[Bővebben:](#)

A Vajdasági Magyar
Felsőoktatási Kollégium
november 18-20. között, Újvidéken rendezi
meg a 15. **Vajdasági Magyar**
Tudományos Diákköri Konferenciát,
melynek top-témája a *háló*.

A jelentkezési határidő: október 11.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

9. oldal

2017. május 19-én
rendezik meg
Beregszászban
a 11. **Kárpátaljai**

Tudományos Diákköri Konferenciát.

A jelentkezési határidő: december 20.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

10. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2016/7. szám

*Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök
Szerkeszti a szerkesztőbizottság.*

*1112 Budapest, Budaörsi út 45.
mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu*

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Kibédi Varga Áron

(Szeged, 1930. február 4.)

*a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

Áron Kibédi Varga was born in Szeged, on February 4, 1930. His father, Sándor Kibédi Varga was philosopher and psychologist. As a child, he attended the Protestant secondary school in Budapest, but when he was 14, his family left Hungary for Germany. In 1948 they moved to Alphen aan den Rijn in the Netherlands, where he graduated.

In 1948-1954 he studied Arabic literature at Leiden University and French literature at the University of Amsterdam and at the Sorbonne in Paris. He received his PhD in Leiden in 1963. In 1954-66 he was lecturer in French literature at the Free University of Amsterdam, where he became professor in 1971. From 1966 to 1971 he was head of department of French Literature at the University of Amsterdam. He was visiting professor at several universities: Iowa University (1971), Yale University

Kibédi Varga Áron Szegeden született 1930. február 4-én, édesapja Kibédi Varga Sándor filozófus és pszichológus.

A budapesti református gimnáziumba járt, de 14 éves korában a család elhagyta Magyarországot, Németországba mentek. 1948-ban a hollandiai Alphen aan den Rijn-be költöztek, itt tette le az érettségit. 1948-tól 1954-ig arab irodalomtörténetet tanult a Leideni Egyetemen, valamint francia irodalmat az Amszterdami Egyetemen és a Sorbonne-on. 1963-ban Leidenben szerzett PhD fokozatot. 1954-től 66-ig francia irodalmat tanított az Amszterdami Szabadegyetemen, ahol 1971-ben professzor lett. 1955 és 1971 között a Francia Irodalom Tanszéket vezette az Amszterdami Egyetemen. Több külföldi egyetemen volt vendégprofesszor: Iowa Egyetem (1971), Yale Egyetem (1975), Princeton Egyetem (1980), Rabat

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

(1975), Princeton University (1980), Rabat University (1985), College de France (1992), Trinity College Dublin and Tilburg University. Now he lives in Amsterdam and Freiburg.

His main field of research is French literature, focusing on literary historical and aesthetic aspects of baroque and classicism in the 16th-18th centuries as well the second half of the 20th century. He is also interested in literary theory, the relations between word and image and the theory of rhetoric. He has published books and papers in several international journals in French, Dutch and Hungarian. He has also studied the work of some Hungarian authors, István Gyöngyösi (a poet in the 17th century) on the first place.

In addition to his scientific activity he is also a Hungarian poet – as he said in an interview in 1997 – “I count and pray always in Hungarian... And I can write poems only in Hungarian.” And the Kalligram Publishing House has regularly published his notes since 1999.

He was founding member of the Mikes Kelemen Kör in 1951 and first elected president of the International Association of Word and Image Studies/Association Internationale pour l’Etude des apports entre Texte et Image (IAWIS/AIERTI) in 1987 (to 1993). In 1979-81 he was vice president of the International Society for the History of Rhetoric. Since 1981 he has been member of the Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences

Egyetem (1986), Trinity College, Dublin és Tilburg Egyetem. Jelenleg Amszterdamban és Freiburgban él.

Fő kutatási területe a francia irodalom, azon belül a 16-18. századi barokk és a klasszicizmus, valamint a 20. század második felének irodalomtörténeti és esztétikai vizsgálata. Foglalkozik irodalomelméleti kérdésekkel, az irodalom és a képzőművészet viszonyával és a retorika esztétikájával is. Több könyvet és nemzetközi szakfolyóiratokban számos tanulmányt publikált franciául, hollandul és magyarul. Tanulmányozta magyar szerzők munkásságát is, elsősorban (a 17. században élt) Gyöngyösi István költészetét.

Tudományos munkássága mellett magyar költő – mint egy 1997-ben megjelent interjúban mondta: „én mindig magyarul számolok és imádkozom... verseket is csak magyarul tudok írni.” 1990 óta rendszeresen jelennek meg naplójegyzetei a pozsonyi Kalligram Kiadónál.

1951-ben alapító tagja volt a hollandiai Mikes Kelemen Körnek, 1987-ben (1993-ig) első elnökévé választotta a Szó- és Képtudományok Nemzetközi Egyesülete /International Association of Word and Image Studies/Association Internationale pour l’Etude des apports entre Texte et Image (IAWIS/AIERTI)/. 1979-81-ben alelnöke volt a Nemzetközi Retorikatörténeti Társaságnak (International Society for the History of Rhetoric). 1981 óta

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

(Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen). From 1993 he has been honoris causa of the University of Pécs. His awards include the (French) Officier des palmes académiques (1975), the Orde van de Nederlandse Leeuw (1994), the Pro Cultura Hungarica Award (2000), the Order of Merit of the Hungarian Republic, Officers' Cross (2006) and the Middle Cross of the Hungarian Order of Merit (2015).

In 1990 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Linguistics and Literary Scholarship. He read his inaugural speech "A műfajokról" (About Genres) on March 25, 1996.

tagja a Holland Királyi Tudományos Akadémiának. (Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen).

1993 óta a Pécsi Tudományegyetem díszdoktora (akkor Janus Pannonius Tudományegyetem).

Számos elismerésben részesült, kitüntetései között szerepel a Francia Akadémia Pálmarendjének tisztikeresztje (Officier des palmes académiques, 1975),

a Holland Királyi Oroszlánrend (Orde van de Nederlandse Leeuw 1994),

a Pro Cultura Hungarica díj (2000),

a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztje (2006) és a Magyar Érdemrend középkeresztje (2015).

1990-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották

a Nyelv- és Irodalomtudományok

Osztályában. Székfoglaló előadását 1996.

március 25-én tartotta A műfajokról

címmel.

Contact

Burgunderstrasse 19
79104 Freiburg im Bresigau
Germany
Tel: + 49 761 1371862
e-mail: A.kibedivarga@gmx.de

Kapcsolat

Burgunderstrasse 19
79104 Freiburg im Bresigau
Germany
Tel.: + 49 761 1371862
E-mail: A.kibedivarga@gmx.de

